33e aar — n. 261 | 3 centiemen per nummer | Dinsdag 9 October 1917

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij. — Verschijnende alle dagen.

Drukster Uitgeefster Sam Maetsch HET LICHT Best.: P. De Visch, Ledeberg-Gent — Red.-Adm. Hoogpoort, 29, Gent

VEROORDEELING
over de behandeling des suikerbeetenoogst van dit jaar.

1. Alle in 't gebied van het 4de leger verbouwde en ingeoogste suikerbiet en moeten verwerkt worden
1) in de suikerfabriek en raffinaderij Moerbeke-Waes te Moerbeke.
2) in de suikerfabriek en raffinaderij Selzaete te Selzaete.
3) in de suikerfabriek en raffinaderij Franz Wittouck te Selzaete.
4) in de suikerfabriek en raffinaderij Helchin te Helchin.
5) in de suikerfabriek en raffinaderij Escanaffles te Escanaffles.

Deze fabrieken staan onder toezicht der Etappen Inspektion 4, welke alleen over de suiker beschikt.

2. In de Kommandanturen van 't Etappengebied zijn er reeds in het voorjaar 1917 verbouw- en leveringsverdragen over suikerbeeten voor de boven genoemde fabrieken door afzonderlijk gelaste agenten gesloten geworden. De op grond dezer verdragen verbouwde suikerbeeten moeten onder toezicht der Etappen-Kommandanturen aan de fabrieken geleverd worden. Alle overige in 't Etappen- alsook in 't Operatiegebied verbouwde, maar door de fabrieken nog niet opgekochte suikerbeeten moeten de Etappen- en Orts Kommandanturen, desnoods met hulp der in de Kommandanturomtrekken voorhanden agenten van boven genoemde fabrieken, op de volgende wijze ter verzending brengen:

1) Uit de Etappen-Kommandanturen Lokeren, Dendermonde, Ertvelde, Eeckloo, Deinze en Gent, alsook van de groepen Diksmuide en Ieperen aan de suikerfabrieken Moerbeke Waes te Moerbeke, Selzaete te Selzaete en Franz Wittouck te Selzaete.

2) Uit de Kommandanturomtrekken Aalst, Geeraardsbergen, Oudenaarde, alsook van de groepen Wijtschate en Lille aan de suikerfabrieken Helchin te Helchin en Escanaffles te Escanaffles

De fabrieken, aan welke de suikerbeeten moeten afgeleverd worden, nemen soms vroeger gesloten leveringsverdragen onder dezelfde voorwaarden over.

3. Alle koopverdragen over suikerbeeten, welke den uitvoer van beeten uit het legergebied of eene andere wijze van gebruiken beoogen als het in deze verordening voorgeschreven is, zijn niet rechtsgeldig. Het is streng verboden suikerbeeten te vervoederen of ze ter vervaardiging van marmelade (confituur) of siroop (stroop) te gebruiken. De suikerbeeten mogen niet vóór 1 October 1917 gerooid worden. Tot 10 October moet iedereen die suikerbeeten verbouwd heeft, de uitgestrektheid der met suikerbeeten verbouwde akkers nauwkeurig aan zijne Kommandantur opgeven.

4. Overtredingen dezer verordening of der op grond ervan door de Kommandanturen genomen schikkingen worden met ten hoogste 10.000 mark geldboete of met gevangenis tot 5 jaar gestraft, ook kunnen beide straffen tegelijk toegepast en de verbeurdverklaring der in strijd met bovenstaande bestemmingen gebruikte waren uitgesproken worden.

Zijn bevoegd de Duitsche militaire rechtbanken en militaire besturen.

A. H. Q., den 23 September 1917.

Der Oberbefehlshaber,
SIXT VON ARMIN,
General der Infanterie.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in Frankrijk

Uit Duitsche bron.

GROOT HOOFDKWARTIER, 7 Oktober (Officieel): Bij regenvallen en wind bleef de gevechtsbedrijvigheid bij bijna alle legers gering. In Vlaanderen lag sterk vernietigingsvuur, doorweven van enkele, heftige vuuraanvallen, op het gevechtsveld tusschen Poelkapelle en Zandvoorde. Voor Verdun flakkerde op den oostoever der Maas de vuurbedrijvigheid tusschenpoozend op. Verkennersgevechten brachten hier en in meerdere andere sektors voorbijgaand eene verhooging van het weerszijdige vuur teweeg.

* * *

De uitwerking van lichtbeeldopname onzer vliegers bevestigt, dat onze bommenaanvallen op de vesting Duinkerken sterke vernietigingen in verscheidene stadswijken, vooral aan de haven, depots- en baanplaatsen, veroorzaakt hebben. Aanzienlijke vertragingen van de Engelsche tweede troepenleveringen werden erdoor bereikt.

Oostelijk oorlogsterrein

Front van den generaal-veldmaarschalk prins Leopold van Beieren: Noord-oostelijk van Riga, bij Dunaburg en aan den Zbruez bevochten meermaals de artillerieën levendig elkaar.

Front van den generaal-overste aartshertog Jozef: In de Boekowina vielen de Russen onder inzet van pantserautos onze stellingen bij St-Omfry en Waschkoitz aan. De vijand werd door vuur afgewezen, uit Waschkoitz door tegenaanval van Duitsche en Oostenrijksch-Hongaarsche troepen verdreven. Gevangenen bleven in onze hand.

Bij den legergroep Mackensen flakkerde aan den neder Sereth en bij Tulcea de gevechtsbedrijvigheid der artillerieën op.

Macedonisch front

Niets wezenlijks.

Uit Fransche bron.

PARIJS, 6 Oktober. — Officieel: Verschillende Duitsche overvallen op de kleine Fransche posten van de streek Hurtebise-Craonne zijn zonder succes gebleven. Op den rechteroever der Maas heeft een meer ernstige aanvalspoging op de Fransche loopgraven ten noordwesten van de hoogte 304, aanleiding gegeven tot een levendig gevecht. De Fransche soldaten hebben een groep aanvallers teruggeworpen welke voet gekregen had in de vooruitgeschoven Fransche elementen. De Fransche linie is ongeschonden hersteld. Van hun kant hebben de Franschen invallen verwezenlijkt in de vijandelijke loopgraven ten zuiden van Butte de Souai, ten noordwesten van Faye-en-Haye en ten noordwesten van Regnaville. De Fransche afdeelingen zijn doorgedrongen tot in de steunlinies, vernielden menigvuldige schuilhoeken en maakten gevangenen. De artilleriebedrijvigheid is tusschenpoozend geweest op het grootste deel van het front.

Uit Engelsche bron.

LONDEN, 6 Oktober. (Officieel): Infanteriestrijd van beteekenis vonden heden op het gevechtsfront niet plaats. Onze troepen versterkten hunne stellingen. Van het overige Engelsche front is niets te melden.

Vliegwezen: Op 4 Oktober was het weder grootendeels tot vliegen ongeschikt, maar onafgezien van de regens, de laag hangende wolken en de ongewone sterke wind begeleidden onze artillerie-vliegtuigen onze vooruitrukkende troepen en, meldden de vijandelijke stellingen en bewegingen. Eenige onzer gevechts- en uitkijks-vliegers overvlogen de troepen en velen een kanonvuur aan. Van onze vliegtuigen wordt een vermist.

LONDEN, 6 Oktober. (Offic.): Avondbericht: Onze artillerie was den ganschen dag op het gansche slagfront zeer bedrijvig. De vijandelijke artillerie richtte hare bedrijvigheid hoofdzakelijk tegen onze nieuwe stellingen op de hoogruggen zuidwaarts van Broodseinde. Tegenaanvallen werden evenwel niet ondernomen. Gedurende de laatste 24 uren werden 380 gevangenen gemaakt. Van het overige front is niets van bijzondere beteekenis te melden.

Vliegwezen: Het weder bleef op 5 October onvast en stormachtig en verzwaarde verder de vliegerbedrijvigheid. Niettemin werd gevolgrijke arbeid voor de artillerie gedaan en vele fotos opgenomen. Vijandelijke vliegtuigen in den omtrek van Lille werden met bommen aangevallen. De statie van Westroosebeke, Iseghem, Roeselare en Kortrijk werden gedurende den dag aangevallen. Vijandelijke vliegtuigen waren bedrijvig in het gevechtsterrein. Vier vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten, drie stuurloos tot neerdalen vermist.

LONDEN, 7 Oktober. (Officieel): De artillerie van den vijand toekende aan het gevechtsfront verhoogde bedrijvigheid, maar van zijne infanterie werd geene gevechtshandeling ondernomen. Een gepoogde overval op onze graven ten zuiden van Hollebeke werd door geweer- en machiengeweervuur afgeslagen. Waalsche troepen vielen gevolgrijk het vijandelijke front ten zuid-oosten van Gourcaucourt aan, in hetwelke zij schuilplaatsen bombardeerden en de bemanning verliezen toevoegden.

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 7 October (Officieel): Aan de Krn werden vooruitkomende vijandelijke patroeljen door handgranaten verdreven. Op de hoogvlakte van Bainsizza kwam het gister in algemeenen zin tot matig vernietigingsvuur. In den Gabrielesektor brak een na artillerie- en mijnenwerpersvoorbereiding aangezette Italiaansche aanval ineen. Aan de neder Vojusa weerszijden artilleriegevechten. Aan de Ozum vond eene voor ons gevolgrijke patroelje-onderneming plaats. Over den zuidrand van de Prespas werd in luchtgevecht een vijandelijk vliegtuig neergeschoten. Op den Kartner en Tiroolsche front heerschte bij slecht weder geringe gevechtsbedrijvigheid. Op de hoogte heerschte sneeuwstorm. In het lage gebied regen, aan het Tiroolsche westfront bij lage temperatuur tot 30 centimeter nieuwe sneeuw.

* * *

Russisch-Roemeensch-Bulgaarsche grens

Uit Oostenrijksche bron.

WEENEN, 7 October (Officieel): De vijandelijke artillerie beschoot ons frontgebied ten zuiden van den Sereth levendig. Bij Husiatyn werd eergister een vijandelijk jachtkommando door eene eigene patroelje overrompeld en onder zware verliezen verstrooid.

Ook gister vonden hier weerom patroeljegevechten plaats, die voor ons doorgaans gevolgrijk verliepen. Een onzer vliegers viel eenen Russischen kabelballon, die bij Iwanzy op den grond geankerd was, met brandgranaten uit 100 meter hoogte aan, en schoot hem in brand.

* * *

De oorlog op den Balkan

Uit Bulgaarsche bron.

SOFIA, 6 Oktober. — Macedonisch front: In den omtrek van Vitolia en in den boog van Cerna nu en dan artillerievuur dat aan een orkaan geleek. Ten westen der Wardar levendig artillerievuur. Eene vijandelijke patroelje, de ten oosten der zee van Doiran voorwaarts drong, werd onder ons vuur teruggedreven. Op meerdere plaatsen van dit front werden vijandelijke verkenningsafdeelingen onder ons vuur verjaagd. In de dalen der Wardar en der Presba levendige bedrijvigheid der vliegers. Met onze afweerkanonnen schoten wij een vijandig vliegmachien in den grond, dat ten oosten der zee van Doiran omlaag kwam.

Rumeensch front: Nabij Tulcea het gewoon artillerievuur.

Carson over de Hollandsche Onzijdigheid

ROTERDAM, 6 Oktober. — Sir Edward Carson, een lid van het Engelsch oorlogskabinet, liet zich als volgt uit over den huidigen Hollandschen toestand, na een diner waarop ook een door het land reizende vertegenwoordiger van den «Nieuwe Rotterdamsche Courant» uitgenoodigd was:

Hij loochende het on de uitdrukkelijkste manier af dat de Engelsche regeering het inzicht had de Hollandsche onzijdigheid in iets te schenden en zegde: Geen Engelsche staatsman, die goed bij zijne zinnen is, zou zoo iets kunnen in overweging nemen.

Carson verklaarde verder even beslist dat goede betrekkingen met Holland voor Engeland van niet minder belang zijn dan zijne betrekkingen met andere onzijdige landen en hij zegde: De eerbied voor de onzijdigheid is niet alleen een recht voor Holland maar ook zijn plicht, en wel een plicht die tot hiertoe door Holland zelf op eene bewonderenswaardige manier is nageleefd.

Een Vredesoproep der Russische democratie

PETERSBURG, 5 October. — In de laatste zitting der petersburgsche democratische Conferentie verklaarde de afgevaardigde Dan dat de Conferentie niet kon gesloten worden zonder zich te hebben uitgesproken over den oorlog. Daarom stelde hij in den naam der minimalistische partij en der russische democratie voor, een oproep te zenden aan alle democraties der heele Wereld.

De voorgelegde oproep vangt aan met de vaststelling dat Rusland gedwongen is oorlog te voeren tegen twee fronten, namelijk, tegen den buitenlandschen vijand en tegen den binnenlandschen vijand — tegen de antirevolutionaire bende, die haar voordeel tracht te doen met het groot ongeluk des vaderlands. Voor zes maanden heeft de russische democratie een manifest in de wereld gezonden waarin bewezen werd hoe noodig het was dat er gestreefd werd naar een vrede zonder aanhechtingen en zonder schadevergoeding, een vrede die zou gegrondvest zijn op het volkerenrecht, waardoor elk volk 't onvervalschbaar recht heeft om over zijn eigen lot te beslissen.

Te dien tijde, heet het verder, zag de krijgskundige toestand van Rusland er nog betrekkelijk gunstig uit. De vijandelijke machten waren er zelfs op uit om met Rusland een eervollen vrede te sluiten. Maar Rusland wees het gedacht van een afzonderlijken vrede met het duitsch imperialisme van de hand, wijl het vast hoopte dat de volksmassas van de landen waarmede het verbonden was ook in opstand zouden komen, om hare regeeringen te dwingen tot het aannemen van een algemeenen, democratischen vrede.

Een zulke vrede kwam intusschen niet tot stand en sedert heeft de krijgskundige toestand zich in Rusland aanzienlijk gewijzigd, verslecht. De Duitschers wisten te profiteeren van de wanorde die den lande door heerschte en zij drongen steeds verder en verder door, iets waardoór zij ook de militaire antirevolutie sterk aanmoedigden.

De oproep gaat dan in bijzonderheden over tot het bespreken der onrustwekkende tijdingen en geruchten die het russisch volk in beweging houden. Zoo loopt nu overal het gerucht dat internationalistische elementen vooral er op uit zijn om een vrede ten koste van Rusland tot stand te brengen, en de russische democratie verklaart daartegen dat zij met alle krachten zal weten te beletten dat vreemde legers 't vaderlandsch gebied overweldigen. De russische democratie zal hoegenaamd niet dulden dat grondgebieden van het vaderland afgescheurd worden, of dat er hand geslagen worde aan de russische onafhankelijkheid.

Maar de verdediging van de russische, revolutionaire democratie is ook de zaak van de democratie der heele Wereld! De onderdrukking der russische, democratische Revolutie zou niets anders beteekenen dan het opdringen van een vrede die gesloten is ten koste van een enkel der oorlogvoerende landen, een vrede die de heele Wereld weldra zou dwingen tot toebereidsels voor een nieuwen oorlog.

Om dit alles richt de russische, democratische Conferencie, die ook eene internationale socialistische vredeconferencie begroet, een Oproep aan alle democraties der heele Wereld, om haar te ondersteunen in hare pogingen die het vredewerk der russische Revolutie uitmaken!

Het bureel van de Conferencie nam het voorstel aan om het ontwerp van Dan te onderzoeken, en daarop legde de voorzitter de volgende verklaring af:

« De democratische Conferencie stelt vast den stevigen wil der heele russische democratie om te kampen voor de verwezenlijking van een vrede zonder aanhechtingen en zonder schadevergoedingen en zij drukt den wensch uit dat deze stevige wil bekend gemaakt wordt in een manifest, waarvan de inhoud zal goedgekeurd worden door het comiteit der Conferencie zelf, na te zijn onderworpen geweest aan het oordeel van eene commissie die samengesteld is uit vertegenwoordigers van alle partijen die deelmaken van de Conferencie. »

Deze verklaring werd met algemeene stemmen min eene aangenomen, onder toejuichingen en het geroep: Leve de internationale vrede!

In het Buitenland

In Duitschland

Elzas-Lotharingen

BERLIJN, 6 Okt. — De Rijksdagsafgevaardigden Bonde (soc.), Dittmann (onafh. soc.), Hauss (Elz.), Fehrenbach (centrum), Pierotes (soc.), Waldstein (progr.), Wendel (soc.) hadden met kolonel v. Wrisberg en andere vertegenwoordigers van het oorlogsministerie eene uitvoerige bespreking over Elzas - Lotharingsche aangelegenheden. (Schuts gevangenschap, Pratijk der Rijksmilitaire gerechten, Fransche taal en verlofzaken).

In Engeland

De verliezen van het Britsch leger bedroogen volgens melding in Oogst 5284 officieren en 152104 man, in September 2938 officieren en 109200 man.

In Frankrijk

Overlijden

BERN, 6 Okt.: «Petit Parisien» meldt uit Toulon: Konteradmiraal Biard is op 29 September aan de gevolgen van brandwonden die hij op een oorlogsschip opliep, gestorven. Hij kommandeerde eene divisie der Middellandsche zeevloot.

De socialisten en den Vrede

PARIJS, 7 October. — De « Humanité » schrijft: De stellingname van Frankrijk over de vredeskwestie zal op het socialistisch kongres van Bordeaux beslist worden. De socialistische partijen bedragen volgens 't stemmental 70 % van het Fransche volk en de besluiten in Bordeaux zouden op de regeeringsgezinde socialisten eenen sterken invloed hebben. «L'Humanité» voegt erbij dat het veeleer schijnt dat de huidige minderheid der partij die den vrede zoo spoedig mogelijk wil, meer dan de helft der stemmen der gedelegeerden voor zich gewonnen heeft.

In Rusland

De Sowjet en de regeering

STOCKHOLM, 6 Okt. — In 't Smolna-Instituut, waar de Petersburgsche Sowjet vergadert, verscheen op 3 Oktober een koerier van Kerenski met de mededeeling dat Kerenski eene nieuwe regeering gevormd heeft, welker samenstelling in de naaste dagen zou gepubliceerd worden. Deze boodschap werd met opschudding ontvangen en op energiek protest onthaald. Zonder debat besloot men Kerenski ter kennis te brengen dat zonder de demokratische konferentie geene maatregels voor de hervorming der regeering te nemen zijn. Zeretekku zegde tot den bijzonderen gezant die 't antwoord aan Kerenski moest dragen: Deelt aan Kerenski mee dat hij in de kwestie der regeering zonder de demokratische konferentie geen besluit noch gelijk welke maatregelen mag nemen. Dit is een onaantastbare eisch der revolutionaire demokratie; indien Kerenski zo wil doen vallen, valt hij met haar.

ROTTERDAM, 6 Okt. — Uit Petersburg wordt gemeld: Kornilow gelastte Maklohow, Teschlenho en Adschemow, drie beroemde advokaten en leiders der Kadettenpartij, met zijne verdediging.

De gravin Tolstoï, welker goederen, gelijk gemeld werd, door boeren geplunderd werden, verzocht den minister van buitenlandsche zaken om bescherming.

PETERSBURG, 6 Okt. — Na herneming der besprekingen tusschen de leden der regeering en de vertegenwoordigers der demokratische konferentie gaf Nabohow in naam der groep der burgerlijke vertegenwoordigers dezer voorwaarden op. Zeretelli verklaarde zich namens de vertegenwoordigers der demokratische konferentie voor eene verstandhouding bereid op voorwaarden die voor de demokratie aanneembaar zijn en de besliste toestemming zijner opdrachtgevers bekwamen. Op 7 Oktober wordt de bespreking voortgezet om de juiste voorwaarden voor eene verstandhouding te bepalen.

PETERSBURG, 7 Oktober. — Na de herneming der algemeene besprekingen tusschen de leden der regeering en de vertegenwoordigers der democratische Conferencie maakte Nabokow, als vertegenwoordiger der burgerlijke afgevaardigden, de verdere voorwaarden voor de samenwerking bekend. In naam van de afgevaardigden der democratische Conferencie verklaarde Zeretilli zich bereid tot eene overeenkomst, als er verdere voorwaarden gesteld werden die konden aangenomen worden door de democratie en konden goedgekeurd worden door de mannen die aan haar hoofd staan.

Men besloot daarop dat men op 7 oktober weer zou samenkomen om verder te spreken en te beslissen over de voorwaarden die voor de samenwerking zullen gesteld worden.

In Zweden

De ministerkrisis

STOCKHOLM, 6 Oktober: De koning van Zweden komt heden uit de Herfstmanœuvers te Stockholm aan. Men verwacht dat de zes partijleiders reeds heden den koning hun antwoord over de vorming van een kartelministerie zullen geven. Gisteren hadden grondige partijberaadslagingen plaats. De uitzichten voor een kartelministerie zijn gering.

In Spanje

De staat van beleg geschorst

MADRID, 6 Oktober. (Oficieel): De minister besloot den staat van beleg heden in Spanje te schorsen.

De kiezingen in Zweden

De verliezen der conservatieven. — De aanwinsten der liberalen en der socialisten. — De nieuwe boerenpartij. — De verandering van ministerie.

De gezamenlijke uitslag der kiezingen voor de Zweedsche Tweede Kamer kan eindelijk, na eene maand van leven en beweging, in zijn geheel overzien en nagegaan worden. Er zijn hier en daar verrassingen gekomen maar voor dit ons overzicht gaan wij ons eerst aan de cijfers houden.

Eerst willen wij ook vaststellen dat er voor de vroegere kiezingen in Zweden slechts drie partijen in aanmerking kwamen, de conservatieven (gematigden), de liberalen en de socialisten, terwijl er nu moet gesproken worden van zes groepen die in het strijdperk waren getreden. De rechterzijde verdeelde zich in gematigden en vasthouders, waardoor ook twee afzonderlijke boerenbonden ontstonden, en bij de socialisten gingen de zoogenaamde jongeren hun eigen gang. Over deze zes groepen verdeeld hebben de partijen de volgende zetels veroverd:

	1917	1914
Rechts		
Gematigden	58	85
Landbouwersbond	3	0
Boerenbond	9	0
	70	85
Links		
Liberalen	62	57
Meerderheidssocialisten	66	87
Jonge socialisten	12	0
	160	144

Zooals men ziet heeft de rechterzijde zestien zetels verloren, die door de linkerzijde gewonnen zijn. Eene sterke verplaatsing naar links is dus hoegenaamd niet te betwisten. Deze verplaatsing wordt echter nog veel duidelijker zichtbaar als men het getal der uitgebrachte stemmen nagaat, want daarbij stelt men dadelijk vast dat de rechterzijde 27,813 stemmen verloren heeft, terwijl de linkerzijde wijzen kan op eene aanwinst van 26,916 stemmen.

Voor wat de verrassingen aangaat moeten wij eerst wijzen op het feit hoe de liberalen zich staande gehouden hebben en voorwaarts drongen. Als de kiesstrijd aan den gang ging was men er langs de linkerzijde algemeen van overtuigd dat de liberalen er het slechtst zouden aan toe geweest zijn, en daar komt de uitslag bewijzen dat zij bijna zoo sterk zijn als de heele rechterzijde! En wil men er langs den rechterkant de beide boerengroepen afdoen, dan zijn de liberalen sterker dan de klerikalen!

Het optreden der jonge socialisten was juist wel geene verrassing, want zij hadden zich al sedert eenigen tijd van de meerderheid afgezonderd. Zij waren vroeger vertegenwoordigd door 15 mannen, zij hebben niet gewonnen wat zij hoopten te winnen en zelfs hunne bijzonderste voorman Lindhagen, de burgemeester van Stockholm, is niet herkozen.

Het bijzonderste verschijnsel is wel het optreden van eene heelemaal afzonderlijke boerenpartij, daar men het hier zeker en vast te doen heeft met eene volstrekt nieuwe klassebeweging. Tot hiertoe kozen de Zweedsche boeren en pachters verdeeld voor de behoudsgezinden en voor de liberalen. Daar zij nu afzonderlijk opgetreden zijn, bewijzen zij dat zij hunne afzonderlijke belangen niet meer aan anderen willen toevertrouwen.

Wat daar in de eerste plaats aanleiding toe gegeven heeft, dat is de rantsoeneering der levensmiddels met de vaststelling van maximumprijzen en de andere maatregels die genomen werden in het belang der verbruikers — en die een last werden voor de boeren.

Om zich van dien last te ontdoen gingen de boeren in de kiezing zelfstandig optreden en het sloeg velen met verstomming als zij van de eerste maal twaalf zetels veroverden. Kan zoo een uitslag bijdragen tot de vereeniging van de zoogenaamd vooruitstrevende en behoudsgezinde boeren, dan zal er zich in Zweden eene nieuwe partij vormen die zal staan op den bodem van scherp afgeteekende klassebelangen, waarvan men de beteekenis voor de toekomst niet kan ontkennen.

Wat nu de socialistische meerderheidspartij aangaat, van haar kan men zeggen dat zij, afgezien van haar afgescheiden deel, den grootsten vooruitgang gedaan heeft. Al is een deel van haren uitersten vleugel haar afgevallen toch heeft zij thans slechts eene enkele stem minder dan vroeger, terwijl zij in bijna alle omstandigheden vast kan rekenen op de andere socialistische stemmen.

De behoudsgezinden, die in Zweden beleefdheidshalve gematigden genoemd worden, hebben bij verrassing niet minder dan acht en twintig zetels verloren, en dat is in hoofdzaak toe te schrijven aan de boven besproken boerenbeweging.

De verschillende Zweedsche bladen houden zich nu allen om te drukker bezig met de oorzaken en de gevolgen van dit alles, maar dat zijn binnenlandsche aangelegenheden die wij hen best overlaten.

Wat ons onder dit opzicht liet meest aanbelangt, dat is de vraag of er op den grondslag van de nieuwe partijgroepeering eene nieuwe regeering zal kunnen aangesteld worden.

In «Socialdemokraten» schreef Branting, dat na een dergelijken uitslag eener kiezing de aanstelling van een behoudsgezind ministerie eene gevaarlijke uitdaging zou zijn voor de overgroote meerderheid der natie.

De liberalen voeren eene niet zoo krachtdadige taal en de «Stockholms Tidningen» gaf dezer dagen hunne overheerschende zienswijze te kennen in de volgende regels:

« Langs den kant der linkerzijde wordt het uitgangspunt der debatten over de vorming van het ministerie bestemd door het inzicht dat het zou te kennen geven omtrent eene volledige hervorming van het gemeentekiesrecht. »

Wie deze woorden goed overweegt zal wel verstaan dat het er in de kringen der linkerzijde gaat om eene volledig nieuwe binnenlandsche richting met de noodzakelijk geworden hervormingen.

Langs andere kanten wordt er aan gehouden dat Zweden een gemengd ministerie bekomt, dat in staat is om de volstrekte onzijdigheid in acht te houden en het land veel moeilijkheden te sparen.

Wat er verder ook van zij, de zaak zal weldra moeten opgelost worden en die gebeurtenissen kan men nieuwsgierig afwachten.

IN BELGIE

Te St-Nikolaas

KOLEN

Verleden week werd hier de eerste kolenuitdeeling gedaan in onzen Stadswinkel. Het rantsoen was 150 kg. bestaande uit 125 kg. kolen en 25 kg. schlam. De prijs was 8,50 fr. de 100 kgr. Eene mindere kwaliteit kostte 7,50 fr. Natuurlijk was iedereen tevreden, uitgenomen nochtans degenen die niet over die som beschikten; de armsten van allen konden dus, droevig genoeg, geene kolen koopen. Kon de bestelde hoeveelheid niet op de helft gebracht worden?

Hopen wij dat er weldra nog andere bedeelingen mogen volgen, want de winter zal reeds droevig genoeg zijn, zelfs met kolen.

KLACHTEN

Nog steeds klaagt men ons over het slecht gewicht bij het bestellen der aardappellen. Gaat men reklameeren, dan krijgt men voor antwoord: « Gij moet maar goed letten op het gewicht dat wij in de schaal plaatsen, want wij kunnen ook mis zijn ». Dus op twee meters afstand, in het halfdonker, moet men beter zien dan de bediende die afweegt! En die mannen maken een heelen hoop brutale opmerkingen aan de reklamanten. 't Is overal 't zelfde met dit soort bedienden, die kruipen voor hunne meesters en den onbeleefderik spelen tegenover de menschen die verplicht zijn te zwijgen.

't Zal wel eens beteren!

NOG ALTIJD HETZELFDE

Onze lezers herinneren zich nog hetgeen wij onlangs schreven over het lieve vriendenstelsel in den Stadswinkel. Welnu, daar is nog geene verbetering te bestatigen, wel integendeel: Er zijn politiemannen die op één dag soms echt tot tien maal om iemands anders waren komen en die zich onbeschaamd voor de andere menschen plaatsen. Die krijgen dan pinten en drinkgeld dat ieder het ziet. Dit is eene echte schande en het strekt hoegenaamd niet tot eer van het uitvoerend bureel van den winkel, dat zich als plicht zou moeten aanrekenen rechtvaardig voor iedereen te wezen. P.

* * *

To Wetteren

DE DOPDIENST

is sedert het einde van den winter opgeschorst en nu dat er gelegenheid is voor de arme bevolking wat aardappelen op de leegliggende landen te rapen, vindt men niet beter dan den dopdienst terug in werking te brengen. Wns het u niet mogelijk, heeren van het werkloozenfonds, daarmede nog 14 dagen te wachten? De kelders der rijke en begoede burgers zijn voorzien en de behoeftigen, welke het noodige geld niet bezitten om hun voorraad op te doen, laat gij aan hun lot over zooals de vorige jaren. Hebben zij volgens u soms nog te veel te eten?

De meand October is reeds aan gang en nog is er geen spraak voor de aardappelrantsoeneering. Of gaat gij weerom wachten van deelen tot wanneer zij totaal vervrozen zijn? Of moeten de aardappelen van lichten en zwaren grond eerst gesorteerd worden? C. P.

GENT

Feestlokaal VOORUIT, St-Pietersnieuwstraat

MULTATULI-KRING

ZONDAG 14 OKTOBER 1917.

3de Abonnementsvertooning.

Eerste Opvoering van « HARTSTOCHT »

Drama in 3 bedrijven, door P. J. D'Hoedt, naar den roman van V. Lindhé.

Korte Inleiding van « HARTSTOCHT »

Peder Steen, een rechtsgeleerde, heeft een zeer ongelukkig huwelijksleven. Niet alleen leeft zijne vrouw voor hare toiletten en de wereld, maar veronachtzaamt de opvoeding harer twee kinderen zóó erg, dat Peder zich gedwongen gevoelt hun dochtertje bij Paula, zijne zuster, te Stockholm te brengen. Op reis maakt Peder kennis met mejuffer Walborg.

Kourden, een vriend van Peder, zegt hem dat zij eene kunstschilderes is, en zij een jongeling heeft afgewezen, alhoewel zij hem beminde, die zich uit wanhoop van het leven bracht. Na een gesprek tusschen Walborg en Peder, besluiten zij vrienden te worden. Zij gevoelen zichsterk genoeg, om den laster en schimp der wereld te trotseeren. Sinds een achttal jaren heeft Peder zijne zuster Paula niet gezien. Uit de briefwisseling tusschen hem en haar gewisseld, heeft hij opgemaakt dat zijne zuster evenmin gelukkig is in haar huwelijk als hij. Peder zegt aan Walborg dat er meer dan vriendschap voor haar in hem is, waarop Walborg zegt dat zij dan moeten scheiden.

Sixten, die met vrienden is zijn wat dronken, en gedragen zich beleedigend tegenover beiden. Paula die getuigen is van het gemeen gedrag van haar echtgenoot, slingert hem hare verachting in het aangezicht, en zal met haar broeder Peder medegaan.

Peder zegt aan Walborg dat hij zal scheiden, om haar voor de wereld zijne vrouw te laten zijn. Walborg weigert, want tusschen ons, zegt zij, zullen immer uwe vrouw en uwe kinderen zijn. Evenwel kan er een band tusschen ons bestaan. Laat uw dochtertje Gerda met mij heengaan, en ik zal als eene moeder voor haar zijn. Peder stemt toe.

Sixten denkt enkel dat Paula eene gril heeft om heen te gaan, doch als hij ziet dat het ernst is, smeekt hij Paula te blijven. Deze blijft bij haar besluit, en zegt dat, als hij haar wil terugwinnen, hij een ander man moet worden.

Paula zegt aan hare schoonzuster Olga den waren toestand, en zegt als het zoo voort gaat, zulks een noodlottig einde nemen zal. Olga tracht alle schuld op Peder te werpen maar Paula antwoordt: « Tusschen u beiden is eene kloof, zoo wijd, dat zij niet meer te dempen is. »

Peder wil Walborg gaan opzoeken. Hij kan zonder haar niet leven. Olga is naar een bal. Peder vecht tegen zijn hartstocht. Ondanks een onweder besluit Peder met zijn zeilboot uit te varen. Als Paula zulks verneemt, wordt zij door een grooten schrik bevangen, en zend mannen naar de haven.

Sixten, een ander mensch geworden, smeekt zijne vrouw met hem naar huis te keeren. Zwaar heeft hij geboet, veel geleden. Zij verzoenen zich, en zullen samen heengaan. De knecht komt melden dat Peder 's boot door de woedende golven op de rots verbrijzeld werd. Walborg en Gerda komen bloemen brengen, Walborg die reeds het ongeluk vernam, zegt: « met Peder is mijn geluk op den bodem der zee begraven ». In de verte hoort men het dansmuziek, waar Olga feest.

STADSNIEUWS

— HULPVERBOND VOOR DE SLACHTOFFERS VAN DEN OORLOG, NEDERKOUTER, 6, GENT. — Door de zorgen van deze pas vóó een jaar gestichte liefdadigheidsvereeniging, is een bondig en zaakrijk verslag verschenen, uit hetwelke we onze lezers een ef ander onder het oog willen brengen.

Eenige personen hadden het gedacht opgevat een werk te stichten tot « Hulp aan de Krijgsgevangenen ». De omstandigheden leidden er evenwel toe dit Werk uit te breiden tot bescherming der Weduwen en Weezen onzer gesneuvelde soldaten, en ten slotte van de arme families welke tengevolge van bommen, schade aan huisraad en kleederen bekomen.

Dit is eene uitgebreide werkzaamheid, om welks initiatief wij de Inrichters moeten gelukwenschen.

Hoe kan het Werk zijn bestaan grondvesten? Dit zegt het verslag met de opsomming: 1) De inleggelden der leden, welke in drie klassen zijn verdeeld: werkende-, eere- en beschermleden; 2) de giften van allen aard; 3) de opbrengsten van het inrichten der feesten, enz.

Wij meenen te mogen veronderstellen, neen: te verzekeren, dat het de heeren inrichters van dit Werk niet enkelijk gaat om met den naam van « liefdadigheid » te kunnen pronken, want het verslag zegt onder meer: « De Maatschappij zal kunnen ontbonden worden, wanneer de werkende leden achten dat de officieele inrichtingen de taak alleen kunnen vervullen die zij hun opgelegd hadden. » Dergelijk inzicht stellen we ver boven het vele geblaat maar weinige wol waarmede zoovele zoogenaamde liefdadigheidsinstellingen en -personen prijken.

De inschrijving van leden klom dan ook snel en, alhoewel slechts op 1 Oogst 1916 gesticht, telde het Werk op 27 April 1917 reeds 560 leden.

Ieverig was het Uitvoerend Bestuur dan ook steeds gedurig in de weer tot het ophalen van geld en de feesten, die vooral in den Nederlandschen Schouwburg werden ingericht, brachten steeds eene schoone som op.

Vooral de families, slachtoffers van bommen, genoten ruim van het Werk, en voor deze der Plezantevest alleen, werd niet min dan 4157 fr. en centiemen uitgegeven, waarbij dan nog eene afzonderlijke hulp van kleederen en linnen voor een bedrag van 2000 frank dient gevoegd, door het « Hulp- en Voedingskomiteit » verstrekt.

Dat het Werk op brieven van bedanking en gelukwenschen bogen mag vanwege de getroffenen, het Gemeentebestuur en het « Hulp- en Voedingskomiteit », moet ons dan ook geen verwondering baren.

Later, bij nieuwe rampen die onze bevolking op de Vogelenzangkaai, Tarbotstraat, Brugschepoort en Meerhem teisterden, werd wederom onmiddellijk en in ruime mate door het « Hulpverbond » bijgesprongen.

Dat het « Hulpverbond » zich heeft voorgenomen op den ingeslagen weg voort te gaan, blijkt uit de feiten dat het aan het Gemeentebestuur vroeg toelagen te verleenen, — wat wij hopen toestemmend te zien inwilligen, — en dat het steeds voortgaat met feesten ten bate van het Werk te geven.

't Is dus een goed werk dat wordt verricht, èn den dank èn den steun onzer bevolking verdient.

— SCHIELIJK DOOD. — Zaterdag avond rond 7 ure is de genaamde Delaere August, 71 jaar oud, zonder beroep, wonend Bijlokevest 206, op de Bijlokekaai, na een korte onpasselijkheid schielijk overleden. Het lijk werd naar het doodenhuis overgebracht.

Dr Wasteels bestatigde de dood, welke hij toeschreef aan eene natuurlijke oorzaak.

Plaatselijke Bevoorradingscommissie

Afdeeling AARDAPPELEN, Bureel: Ham, 8.

Tabel der uitreiking der nieuwe aardappelrantsoenkaart.

OPGELET! De nummers bevat in deze tabel zijn die der GELE KOLENRANTSOENKAART.

3e Wijk, Woensdag 10 October, 's morgens om 8 1/2 uur van N. 8701 tot 9450; om 9 1/2 van 9451 tot 10200; om 10 1/2 uur van 10201 tot 10950; om 11 1/2 uur van 10951 tot 11700; 's namiddags om 2 1/2 uur van 11701 tot 12450; om 3 1/2 uur van 12451 tot 13200; om 4 1/2 uur van 13201 tot 15000.

Mededeelingen

STEDELIJKE BOTERDIENST. — Heden Dinsdag, ganseh de 2e wijk.

Plaatselijke Bevoorradings-kommissie.— Afdeeling AARDAPPELEN. — 's morgens van aardappelen, één kilo per persoon, aan 30 centiemen

Dinsdag voor de 6, 7, 8 en 9 wijk.

Woensdag voor de 10 en 11 wijk en voor Ledeberg, Gentbrugge en St-Amandsberg.

BARBIERS en HAARKAPPERS van Gent. — De stielgenooten mogen hunne zeep afhalen Dinsdag 9, Woensdag 10 in den Amerikaansche winkel n. 32, St-Jacobsnieuwstraat 15.

SINT-AMANDSBERG. — Bericht. — De personen die in het bezit zijn van voorwerpen aangeslagen door de Duitsche verordening van 8 September 1917, namentlijk de voorraden zan Gutta-percha, Balata, gebruikte en ongebruikte biljartbanden, volle rekpombanden van allen aard, op wielen gemonteerd of niet, met uitzondering der banden der in gebruik zijnde kinderen- en ziekenwagens, zijn verzocht dezelve in te leveren in het lokaal der Gemeenteschool Schoolstraat (Boterlokaal) op vrijdag 12 Oktober 1917 van 2 tot 5 ure namiddag.

De voorwerpen moeten voorzien zijn van etiket drogende gewicht derzelve en naam van den eigenaar.

SPORT

VOETBAL. — De match Gantoise-Racing is opgeschorst geworden door den scheidsrechter, na de 1e halve tijd, gezien de plasregen. Elke club had 1 maal gemarkeerd; de Racing door Velteman, op eene trage wegwerking van Beeuri; en de Gantoise door Wauters, na eene serie passen van gansch de voorlijn. De match zal later herspeeld worden.

HOOGESCHOOL VAN DEN ARBEID

Uurrooster

DINSDAG 9 OCTOBER

A. Vrouwenafdeeling

1 Zaal: 2—4 Naailessen.
4—6 Id.
6—8 Teekenen.
2 Zaal: 5—6 Fransch (3e graad).
6—7 Handelswetenschappen (1 j.)
7—8 Id. (2 jaar).
3 Zaal: 6—7 Engelsch (3 jaar).

B. Mannenafdeeling

« Feestlokaal », St Pietersnieuwstraat

Bestuurzaal van den «Marxkring»

6,30—8,30 Teekenen van plannen.
Zaal: Entresol
7—8,30 Electriciteit (2 jaar).

« Ons Huis », Vrijdagmarkt

Benedenzaal: 5,30—7 Fransch (1 jaar).
7—8 Engelsch (3 jaar).

Speldenstraat 4 Zaal

5—6 Handelswetenschappen (1 jaar).
6—7 Scheikunde.
7—9 Geschiedenis (2 jaar).
Ottogracht: 8,30—11,30 Alg. onderwijs.

C. Leergangen Onderwijzers

4—5 Landbouw.
5—6 Groententeelt.
6—7 Fransch.
7—9 Meet- en Stelkunde.

BURGERSTAND VAN GENT

GEBOORTEN van 6 en 7 October. — Roger Detollenaere, Rozendaal, 37. — Maurits Poupaert, Gerststr., 19. — Jan De Cuyper, Zwaluwstr., 13.

OVERLIJDENS van 5 en 6 October. — Carolus Van Eesvelde, 13 j., Gentbrugge. — Polydorus Verbauwen, 19 m., Guislainstr., 14. — Frans De Vetter, 54 j., Kapellestr., 19. — Ivo Vanden Daele, 89 j., kleerm. Oudenaardestw., 6. — Guy Van Loo, 3 w., Muinkdreef, 7. — Karel Vanvynckt, z. b., 78 j., Nijverheidspl., 45. — Mathilde Vandeweghe, z. b., 53 j., echt. van Jules Van Assche, Achterlei, 10. — Ludovicus Coddron, 54 j., bakker, Mariakerke.

HUWELIJKEN van 6 October. — Carpentier Achille, schipper, Lessen, met Dognon Suzanne, schipperin, Blaton. — Van Loocke Bernard, metaalbew., Van Crombrugghestr., 57, met Sestigh Rachel, fab., Oude Sasschepoortstr. 92. — Bosman Julien, pasw., Joz. Plateaustr. 59, met Vandionant Germaine, z. b., Bijlokevest 12. — Clinckspoor Oscar, bed., Prinsenpl. 4, met Van hauweghem Germaine, linnenw., Viotstr. 56. — Dekens Emiel, mandenm., Kraanlei 3, met Fontaine Julienne, winkeljuf., Gasmeterslaan 184. — Meyer Laurent, broodvoerder, Rijhovelaan 112, met Bral Maria, z. b., Nijverheidslaan 5. — Minnaert Eugène, bestuurder, Begijnhoflaan 21, met Saintvenant Alice, z. b., Albertlaan 9. — Storme-Jonas, nijveraar, Hoogstr. 45, met Maeterlinck Suzanne, z. b., Frère Orbanlaan 17.

Burgerstand v. St-Amandsberg

van 28 September tot 5 Oktober 1917

TROUWBELOFTEN. — Petrus De Paepe, bed., Begijnendreef 4, en Maria Beelaert, z. b., Begijnedreef 10. — Leo Van de Putte, boekdrukker, Gent en Louise Ongena, weetster, Oostackerstr. 141. — Leonard Drieghe, smid, Melle, en Martha Maes, fabriekwerkster, Trekweg 31.

HUWELIJK. — Emiel Oost, smid, met Clara Van Imschoot, zakkendrukster, Gendbruggestraat 109.

OVERLIJDENS. — Antoon Polfijn, z. b., 79 j. wed. Hortensia De Clerck, Gendbruggestr. 65. — Veronica Van de Sompel, z. b., 82 j., wed. Ivo Van Waetbeke, Antwerpschestw. 243. — Achiel De Pauw, 4 j., Bloemistenstr. 18.

GEBOORTE. — Stephaan De Paepe, Gendbruggestraat 130.

PAX Pudding Powder

Vanille en Chocolat

Gebruik voor crème te maken 1/2 liter melk, voor een stijve pudding maar 1/3 liter, per doosje Pax.

INKOOP van MONDSTUKKEN van af fr. 1.00 tot fr. 2.00 per tand, alsook OUDE JUWEELEN, ZILVER en DIAMANT. *Aan den hoogsten prijs.* — Huis van vertrouwen. Brabantdam, 80, tegen St-Annakerk. 1519

VROUWEN

De remedie van Dr Carlos is onfeilbaar tegen achterblijvende maandstonden. Zekere uitslag zonder gevaar. De doos: 10 fr.; de 1/2 doos: fr. 5.50. Bescheiden opzending tegen postbon: VOLKSAPOTHEEK. 126. Brederodestraat, Antwerpen.

SIGAREN GROOT EN HALF GROOT EB. DE LOORE, 104, Fuchsiastraat, Gent

ALGEMEENE UITVERKOOP
ALLES MOET WEG!

SEL DE SOUDE	de kilo	fr. 0.35
WASCHPOEDER		0.50, 0.75, 1,25
ZEEPPOEDER		0.75, 1.00, 1,25
REKLAAMZEEP 2 stukken voor		0.75
GOEDE WASCHZEEP		2.25, 3.25

CORLOGSKOFFIE « 'T SERPENT »
1 25 fr. het pak
MARSEILSCHE ZEEP, BORSTELS, enz. enz.
ALLES MOET WEG
Let goed op het adres:
SERPENTSTRAAT, 8-10

Amerikaansche Brillen en PINCE-NEZ aan zeer voordeelige prijzen en juist voor de oogen gepast, zelfs zijn goedkoopste brillen zijn met kristalglazen gemaakt. Omvoodig alle in de Serpentstraat, 12, te wenden, voor artikelen van lage kwaliteit. Daardoor is het mij onmogelijk concurrenties te maken tegen den rebut van slechte glazen door zo verschillige soorten van modellen in magazijn bij
A. DE CRAIX
12, SERPENTSTRAAT, 12, GENT

BORSTELS
Allerhande borstels altijd beschikbaar
HOFSTRAAT - 67 - GENT
Vertegenwoordiger van het huis WYBO, Broeders en Zusters, Borstelfabr. te Izegem
Insgelijks verkrijgbaar beste Bruine Zeep, prima kwaliteit, per 25 k. minstens genomen. 2530

Jean JUSKI
BUREELEN EN MAGAZIJNEN
14-16, Papenstraat, GENT
BUIZEN in ijzer voor gas, water en stoom.
TOEBEHOORTEN in ijzer, smeedbaar gegoten ijzer en koper.
KRANEN in koper en brons.
VERWARMINGSTOESTELLEN en fornuizen met gas.
GLAZEN en lusters voor gas en electriciteit.
BEKKEN, machons, artikelen voor verwarmingen, verlichting met gas en electriciteit.
Het huis heeft geene huiphuizen en gelast zich niet met inrichtingen.
Niet verwarren met huis van zelfden naam. 965

GEHEIME ZIEKTEN Genezing door bijzondere behandeling door specialist.
Raadpl.: Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 12 u.
GENT, 54, Savaenstraat, 54, GENT

Alles is duur
Spaart uwe Schoenen
Schoenbeslag "HIGH LIFE,,
voor
Heeren-, Damen- en Kinderschoenen
Licht, Sterk, Praktisch, Sierlijk
Schoenzolen en Hakken in OMEGA
Veel sterker en goedkooper dan leder

Weest zuinig met uwe Brandstoffen
Gebruikt de Kachels en Haarden
« RATIONNEL »
speciaal voor HOUT
zeer spaarzaam en veel warmte
Vermijdt de
Tocht en Verties van Warmte
door deuren en vensters,
Koopt de nieuwe
TOCHTLATTEN " HERMETICA ,,
Huis DUTRY-COLSON
GENT, 12, Veldstraat, 12, GENT

FEUILLETON VAN « VOORUIT » (3

ELAM HARNISH

DE GOUDZOEKER

Groote Amerikaansche roman door

JACK LONDON.

Die indruk van ouder zijn berustte op geen tastbaar bewijs. Hij kwam door de abstracte feiten van den man, door alles wat hij had doorstaan en overleefd, en wat verre uitstak boven de ervaring van gewone menschen. Hij had het leven naakt en hevig leeren kennen en iets van dit al smeulde in zijn oogen, trilde in zijn stem en scheen altijd op zijn lippen te zweven.

De lippen zelf waren dun en geneigd zicht vast opeen te sluiten over de gelijke, witte tanden. Maar hun strengheid werd getemperd door de opgebogen mondhoeken. Die bocht gaf hem vriendelijkheid evenals de kleine rimpeltjes aan de hoeken van zijn oogen hem een lach gaven. Deze eigenaardige bevalligheden redden zijn karakter dat eigenlijk woest was en dat anders wreed en bitter zou geweest zijn.

De neus was mager, met wijde neusgaten en fijn, behoorend bij zijn gezicht; terwijl het hooge voorhoofd, als om de smalheid ervan te vergoeden, prachtig gewelfd en symmetrisch was. In stijl met zijn Indiaansch voorkomen was zijn haar, zeer sluik en zeer zwart, met een glans, dien alleen gezondheid kon geven.

— Elam Harnish maakt het laat, zei lachend Dan Mac Donald, toen een stroom van uitroepen en vroolijkheid van de dansers kwam.

— En hij is den knaap om zooiets te doen, hé Louis? zei Olaf Henderson.

— Ja, bij God! dat is zoo, zei Fransche Louis. Die jongen is zuiver goud —

— En als de Almachtige God Harnish' ziel op den laatsten grooten zuiveringsdag uitwascht, viel Mac Donald hem in de rede, wel dan zal God erts met hem in de waschbakken moeten scheppen.

— Dat is goed mompelde Olaf Henderson, den speler vol bewondering aanstarend.

— Zeer goed, bevestigde Fransche Louis. Ik vind dat wij daarop eens moesten drinken.

TWEEDE HOOFDSTUK

Het was twee uur in den morgen, toen de dansers, begeerig iets te eten te krijgen, het dansen voor een half uurtje uitstelden. En het was op dit oogenblik dat Jack Kearns poker (1) voorstelde. Jack Kearns was een groote man met een rood gezicht, die samen met Bettles, de noodlottige poging had gedaan een winkel te vestigen aan de verste uitloopers van de Koyokuk, ver binnen den Poolcirkel. Daarna was Kearns teruggekeerd tot zijn winkels te Forty Mile en Sixty Mile en had de richting van zijn pogingen veranderd door naar de Vereenigde Staten te zenden om een kleinen zaagmolen en een riviorstoomboot. De eerste werd juist per sleds over den Chilcoot Pas gebracht door Indianen en honden en zou de Yukon afkomen in het begin van den zomer nadat het ijs was gebroken. Later in den zomer als de Bering Zee en de mond van de Yukon vrij waren van ijs, zou de stoomboot, te St-Michaels inelkaar gezet, de rivier opkomen tot aan den rand gevuld met levensmiddelen.

Jack Kearns stelde poker voor. Fransche Louis, Dan Mac Donald en Hal Campbell (die op Moosehide goud had gevonden) die alle drie niet dansten, omdat er geen meisjes genoeg waren, voelden er wel iets voor. Ze keken uit naar een vijfden man, toen Elam Harnish uit de achterkamer kwam, de Maagd aan zijn arm, de sleep van dansers achter zich aan. In antwoord op het geroep der pokerspelers, kwam hij naar hun tafel in den hoek.

— Wij willen dat gij mee doet, zei Campbell. Hoe staat het met uwe chance?

— O, die heb ik zeker vanavond, antwoordde Elam Harnish vol geestdrift en op hetzelfde oogenblik voelde hij hoe de Maagd zijn arm waarschuwend drukte.

Zij wilde hem als danser hebben.

— Ik heb chance, maar ik wil liever dansen. Ik verlang uw geld niet af te nemen.

Niemand drong aan. Zij beschouwden zijn weigering als stellig en de Maagd drukte zijn arm om hem mee te trekken naar de hongerige dansers, toen hij van opinie veranderde.

Het was niet dat hij niet wilde dansen en ook niet dat hij haar wilde kwetsen; maar die aanhoudende druk op zijn arm bracht zijn vrije man-natuur in opstand. Hij verlangde niet dat eenige vrouw invloed op hem uitoefende. Hij was een lieveling der vrouwen maar niettemin stelde hij ze niet hoog. Zij waren speelgoed, een gedeelte van de ontspanning van het belangrijkste spel des levens. Hij ontmoette de vrouwen tegelijk met de whisky en het spel en door om zich heen te zien, had hij bemerkt dat het veel gemakkelijker was zich los te maken van het drinken en de kaarten dan van een vrouw, wanneer de man voldoende was «ingepakt».

Hij was zijn eigen slaaf, iets dat natuurlijk was in iemand met een gezond lk, maar hij verzette zich met hand en tand tegen het slaafzijn van ieder ander. Liefde's zoete slavernij was iets, waarvoor hij geen begrip had. Mannen, die hij verliefd had gezien, maakten op hem den indruk van krankzinnigen en kranksinnighid was iets dat hij nooit van het ontleden waard had gevonden.

Maar kameraadschap met mannen was verschillend van liefde voor vrouwen. Er was geen slaafschheid in kameraadschap. Het was een zakelijk iets, een eerlijke ruil tusschen mannen, die elkaar niet vervolgden, maar die samen de gevaren deelden van den weg en de rivier en den berg, bij het zoeken naar leven en rijkdom.

Mannen en vrouwen joegen elkaar na en de een moest d'en ander buigen naar zijn of haar wil. Kameraadschap was verschillend. Er kwam geen slavernij bij, en ofschoon hij, een ongewoon krachtig man, meer gaf dan hij ontving, gaf hij niet iets waartoe hij verplicht was maar in koninklijke vrijgevigheid, terwijl de giften van zwoegen of heldhaftig streven in ruime mate uit zijn handen stroomden. Dagen lang beladen in een orkaan over de passen te loopen of door de moerassen vol muskieten, en dubbel zooveel te dragen als het gewicht dat zijn kameraad droeg, was geen onoerlijkheid of dwang. Elk deed zijn best. Dat was het zakelijk element erin. Sommige mannen waren sterker dan anderen — juist; maar zoolang elke man best deed was het eerlijk spel, het zakelijke werd bewaard en de geest van gelijkheid verkregen.

(*Wordt voortgezet*).

(1) Poker, dobbelspel met kaarten.